

XOSA SECTION.

Lo ngumfi Umhlekaazi uHints a inkosi yama Xosa. Sobhala ngaye epepeni elizayo.

Territorial Magazine.

IPHEPHA NDABA LEZIFUNDA.

MAY, 1938.

Ukupeliswa
kwe Bhokwe.

Kunqabile okokuba umntu ontsundu ahlukaniwe nokwafuya ibhokwe. Kundawo ezininzi apo imihlambi emikulu yebhokwe iluncedo asinto elula ukupe-liswa kwazo ezindaweni ezinjengase Ntlabeni, Mount Frere; e-Nyegqili, nase Mpolose, Ntabankulu. Ibhokwe inoncedo, ewe ikwa nenkatazo nje ngento zonke. Akuko mntu kwanasilo esingenankatazo kudhlulwe kuyekwe. Kuyimfanelo yamalungu eBhunga uba ayivulele amehlo lento ibhokwe zivulelwe zihambe ibeko nemariki yazo. Kwelase Natal ibhokwe zinentengo epambili. U-Rulumente wase Trans-ke makabonise ngalomcimbi. Emva kokufa kwe nkomo ngu Lindipasi ibhokwe zabaluncedo, abantwana be-loxsha bapiliswa ngobisi lwazo, futi masingakohlwa yinto eyimpilo yetu. Ogqira bayalubalula ekondleni kakuhle intsana betele kunobisi lwenkomo ngo-ba lunyanga inyongo lupelise nepika elusaneni elinamapapu abutakataka. Amafuta ebhokwe aliyeza lekwekwe namaqakuva. Ngoko ke ukutshatya-laliswa kwebhokwe makungabi yinto elula pezu kwalamalungelo noxa sesi-bonisiwe ngazo. Sengati sobe sapula omnye wemiteto oti masingapati kaku-bi izilwane. Ininzi luyahlupeka ngenxa yolupeliso lwemfuyo yebhokwe, kanti noko abangakanani abayumelana nalo. Masiqwalasele ezizinto zivela butsha ukuba yingozi kwazo, kuti apo ziluncedo kona zilungiselelwe zingabulawa, futi zivunyelwe zihambe. Ibhokwe nxa zinabelusi bazo ngeke zabayingozi yanto njengempahla yonke eyimfuyo yetu yase makaya. Asibobulungis into yoba umntu nxa ahlutwa into anayo, okanye elilungelo lake angabuyiselwa nganto.

Printed and published for the
Proprietors by the "Verulam Press,"
51, Wicks Street, Verulam Natal.

Uhambo nge Basi.

Mhleli.—Ndiyumele ndike ndipa-kele umzi wakowetu ongazinto ngo buhlungu bohamba nge Basi zase Transke. Ndifuna ukuba baqonde ukuba isitembiso esatenjiswayo ukuba abantu baza kulungiselelwa kakuhle asikapumeleli. Andiqondi nokuba sisaxonyiwe kusinina. Ndi bona abantu besaxotyelwa okwentla nzi ezifakwe enkonxeni. Into embi kakulu awukatalelwa nokuba ukulupi udidi uposwa kusilili esinye nezokala zako kulomaqela azele yimbola. Abafundi baya qonda indidi ezise zilalini; andizukuba banzi ukucaza nto ngazo. Eyona nto ibuhlungu kukuti umqubi eqonda ukuba abantu baxinene abanyanzele etuka, equsheka nesihlangu ngase mva, engakatali nokuba kuko abantu ababinqileyo ngezituko zake, kuba esiti ngo "julle kaffer" nditsho mna nokuba kuko abantu abahloni-pekileyo abefundisi. Into emasikizi kakulu kukunga hlonishwa kwaba-bantu ababinqileyo yintlanga; ituke ngokugcolileyo pambi kwabo. Nxa uti wenza imbeko yokuba uba xe-lela ukuba noko abafazi ngebe kutshwa kulenxinano ingaka yamadoda ngati yisadinise, uske endaweni yempe-ndulo ufumane inqindi.

Ingaba isitembiso esatenjiswayo sokuba sizakulungiselwa sipina? Kukulungiselwa na oku njengokuba sisakwela kunqwelo etwala impahla zevenkile na? Mfundu uyakupaula ubuhlungu bohamba ngebasi lunzi-ma kakulu kumadoda azi kukanga ka nani kutitshala namantombaza na aya ezi Siminaleni.

Ingaba bubulungisa ukuba amado da eBunga acele aba kwaloliwe ukuba kwakiwe indlela idibanise iKokstad no Mtata kuba iTrein yona inekalishi ezakuhlangabezana nemfuneko zabantu ngokwendidi zabo. Ezibasi zahlulekile zidala umonakalo ongeka ubeko nxa kuko uloliwe. Into embi abaqubi abafuni nokuba uye ngasese ude uyokufika kulo ndawo eyakugondwa ngabo. kwaye kuko ukuti uhambe ungapi-langa usiya kugqira, kwakona nje ngoko bekendatsho ukuba sizi ndidi kuko abapunga noludiza ati ama-Hlubi nganabele ka Bungane, na-ngenxa yoku xinana abanye izisu zihlambulule nokuba ebekwele epili-le. Xola, Mhleli, ngokwelula.

GOHOME.

Makwenziweni?

Mhleli.—Ndiyumele ndike ndenze amabale ngwe ngalombuzo obuzwa mihla yonke yintsha yanamhla oti makwenziweni enokupumelelisa iSi-zwe sika Ntu? Nje ngoko abantu betyakatywe indidi ngendidi bati ke benze impendulo ezahlukehluke neyo. Bambi bati yimfundo epaka mileyo, lulimo, yinkolo, kukupinde la kumasiko okoko, zimanyano zoku zaka, ezinje nge Kongolose ne I.C.U.

Ukupendula lombuzo ndizaku tata Inkolo kupela kuba iqela elininzi liqokela kuyo. Ndinga abafundi bangayi qonda into yokuba inkolo ngekungatetwa konke ngayo eku ncedeni impumelelo yesizwe kuba injenge kaka qa. Ikaka alinalu ncedo nxa lowo ulipeteyo elisebenzi sa enepapu kwaye alinakumsindisa nxa yena engazani ukuzisindisa ngalo. Usindiso luba lindile abalu funayo. Impumelelo ye sizwe ku kuba sizame ukunyamekela incito nengeniso yaso. Ukukutaza ulo-ndolozo lempahla ekupilwa ngayo liqela elininzi labantu baso, noku-nyamekela umsebenzi waso.

Abanye abantu sebe ziqelisile ukulandela amacebo okuwenza lula umsebenzi wabo, kanti kudala umfa-zi ebe yihlakula yedwa intsimi yake, indoda ilale imini yonke nga-sebuhlanti namhla yiyo ehlakulayo yodwa ngenkabi. Zininzi izinto endingalinganisa ngazo abantu aba-sebezifundile.

Yonke into esiyeza kufuneka umonde nokuba unguMlimi uyiTi-tshala, unguMeweli nokuba ungu Mrwebi, namanye ke amashishini okupilwa ngawo nemanyano zesiszwe ziya kuxaseka zomelele; nxa singati sonke sibe zititshala sonke akunaku lunganto.

Ingozi enkulu kuko ngena ima-nyano ezipikisana nenkolo. Kufu-neka esizukulwane sisebenze ngo monde kuba Inkolo ayinaku hlala emntwini ongasebenziyo kuba uya-kuti akulamba ayokuba awepule umteto oti "Uze ungebi" inkolo ilikaka letu lokutshayela indlela yetu kanti nxa singahamba ngapa-ndhle kwayo utshaba lukwalukulu, nobudenge buyakusi ngonyamela. Yona isisigalo nesipelo sobume betu nxa sisebuhlompini iko yona nati, nxa sisempumulelweni ikwakona apo. Yake yati enye iKumkani nxa ibona zonke izinto zilungile, ipume-lele yateta lamazwi yati; "Isigalo sobulumko kuko yika u-Yehova.

BIBI.

INGQUNGQUTELA YO LIMO.

Umanyano lwaba Limi bonke Bomzantsi Afrika obeludibene ku Sikolo Solimo ku Tsolo lubona-kalise isenzo esingumzekelo esihle kakulu ekungaba kuhle nxa zonke imanyano zetu bantsundu zinga-wulandela lomzekelo wokwenza ingxelo yokungena kwemali ne-ncito yayo. Lento ikutaza nawu-pina umntu otanda inqubela yesizwe nxa ebona ukuba imali yaso ipetwe zizandhla ezingavuzi-yo. Kaloku akuko mntu onoku faka imali yake kungxowa erobo-kileyo. Sipaula ukuba kute nxa seku hlaliwe zonke indleko nezi lunge nomongameli bobabini no-nobhala kwasala umcono onge-ngapantsi 2125/19/1. Siyawacoma amadoda apete intambo zoluma-nyano.